

bais yaakov on vayigash

ST By Shais Taub

בית יעקב על התורה, ויגש כ"ב:א'
ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלהים
וגו'. להבין הענין מה חידש להם יוסף בדברו
זאת, האם כל השבטים לא ידעו זאת שבאמת לא
נעשה דבר מבלעדי רצון השי"ת והשגחתו, אמנם
כונת יוסף בזה הוא לנחם אותם ולדבר על לבם,
שבאמת כווננו הם לעומק רצון השי"ת, ועל ידם
יצא לפועל רצונו ית'. כי באמת עתיד הקב"ה
לברר את ישראל, שכל חטאם לא היה רק כענין
דאיתא בש"ס (נזיר כג.) אשה שנדרה בנזיר
ושמע בעלה והפר לה והיא לא ידעה ושתתה יין
צריכה סליחה וה' יסלח לה. שאף כי לא חטאה
כלל בעומק עכ"ז צריכה סליחה, מפני שבהיקף
דעתה חטאה. וכן הם כל חטאי ישראל כאוכלי

פגה, שבעומק אין בהם עון אשר חטא, אכן שלא
המתינו עד עת ועשו קודם הזמן. וכמו אם אכל
אדם חתיכה אחת, ולא ידע אם שומן אכל אם
חלב אכל צריך להביא אשם תלוי, ואף כי באמת
לא אכל שום דבר איסור רק חתיכה שומן אכל.
כן עתיד הקב"ה לברר את ישראל שמעולם לא
אכלו שום דבר איסור כלל, וכל חטאם לא היה
רק בהיקף הדעה שלהם. אבל לעכו"ם לא יברר
השי"ת כלל, רק כאשר עשו במחשך מעשיהם כן
בחשך שמם יכוסה לעדי עד:

בית יעקב על התורה, ויגש כ"ב:ב'
והנה, יש עוד ענין בישראל, שהשי"ת מאיר
לאדם שבאמת כוון לעומק רצון השי"ת ומאתו
יצאו הדברים כבושים, כענין שמצינו במעשה
יהודה ותמר במדרש רבה (וישב פה) שאמר

הקב"ה מאתי יצאו הדברים כבושים. והוא,
שבמקום שיחפוץ השי"ת שתולד נפש יקרה
בעולם זה לא יוכל להיות מצד האדם ותפיסתו,
וכמו שבמעשה יהודה ותמר שהשי"ת בנה בזה
אורו של משיח בן דוד, לזה לא היה לו שום דעת
בזו הישועה. נמצא בעשות האדם פעולתו זאת,
מסייע בזה שיצא רצונו ית' מכח אל הפועל. וזהו
כוונת יוסף הצדיק באמרו, לא אתם שלחתם אותי
הנה, שלא היתה זאת מצדכם כלל, כי האלהים
עשה זאת, שהיה הדבר כבוש, ואתם סייעתם
שיצא אל הפועל. והנה זו הישועה מיוסף הצדיק
היא מעין ישועה העתידה. וכמו שבישועה
העתידה כתיב (ישעיה ב) ונשגב ה' לבדו ביום
ההוא, כן צוה יוסף שלא יעמוד איש אתו
בהתודעו אל אחיו. וכן אמר להם יוסף עוד חמש
שנים אשר אין חריש וקציר וגו', כמו שלעתיד לא

יצרך אדם לפעולתו ולמעשה ידיו. ומהיכן יהיה
לאדם הויה אז, מאחר שלא יהיה שום פעולת
אדם, אכן ע"י צמצומיו בחשכת עוה"ז וסבל מאד
מזה והלך בדרכי השי"ת, את אלו המקומות
עצמם ימלא השי"ת באור וימיו יאריכון לעולם
שכולו ארוך, ויהיה לאדם הויה גם אז: